

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Міжнародна академія наук педагогічної освіти
Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка
Рада молодих учених

НАУКОВА МОЛОДЬ

Збірник праць молодих учених

І том
Психолого-педагогічні науки
Філологічні науки

Луганськ
2009

УДК 001:050
ББК 95.4

Наукова молодь: Збірник праць молодих учених. Том І. Психолого-педагогічні науки. Філологічні науки. - Луганськ: СПД Рєзніков В.С., 2009. - 136 с.

ISBN 978-966-8195-96-9

Редакційна колегія

головний редактор:
проф. Харченко С.Я.

заступник голови редактора:
доц. Раздайбедін В.М.

Члени редакційної колегії:
проф. Гавриш Н.В.
проф. Ваховський Л.Ц.
проф. Савченко С.В.
проф. Докучаєва В.В.
доц. Прошкін В.В.

Відповідальний за випуск:
доц. Раздайбедін В.М.

МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ МОВОЮ ОРИГІНАЛУ

*Рекомендовано до друку рішенням наукової комісії
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 6 від 17.02.09 року)*

УДК 001:050
ББК 95.4

© Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка, 2009
© Рада молодих учених, 2009
© СПД Рєзніков В.С., 2009

ISBN 978-966-8195-96-9

<i>Тихонська Г. О.</i> ВИВЧЕННЯ ІНШОМОВНОЇ КУЛЬТУРИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ (НА ПРИКЛАДІ КУЛЬТУРИ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ТА США).....	110
<i>Д.О. Тищенко</i> СЛЕНГ В АНГЛІЙСКОМ ЯЗЫКЕ.....	112
<i>Ю.Г. Ткачева</i> ПОНЯТИЕ КОНЦЕПТА КАК СОСТАВЛЯЮЩЕЙ КОНЦЕПТУАЛЬНОЙ И ЯЗЫКОВОЙ КАРТИН МИРА В АНГЛИЙСКОЙ, РУССКОЙ И ЯПОНСКОЙ Л ИНГВОКУ ЛЬТУ РАХ.....	115
<i>В. Харченко</i> «РАМА» ДРАМАТУРГИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ТЕННЕССИ УИЛЬЯМСА: К ПОСТАНОВКЕ ВОПРОСА.....	120
<i>А.В. Черніченко</i> ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ, ЩО ВИРАЖАЮТЬ ХАРАКТЕРИСТИКУ ЛЮДИНИ В АНГЛІЙСЬКІЙ, УКРАЇНСЬКІЙ ТА ТУРЕЦЬКІЙ МОВАХ....	122
<i>Чепурная И.</i> ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА МЕТАФОРИЧЕСКИХ ПЕРЕНОСОВ В СКАЗКАХ ОСКАРА УАЙЛЬДА.....	124
<i>В. А. Щербакова</i> DIE ENTWICKLUNG DER GESCHICHTE DER DEUTSCHEN SPRACHE IM ZEITRA UM VON 1350 BIS 1650. FRÜHNEUHOCHDEUTSCH.....	127
<i>О.Є.Юніна</i> ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ЙОГО ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ.....	131
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	134

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ЙОГО ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Сучасний етап розвитку суспільства зумовлює зростаючу потребу у формуванні творчої особистості вчителя, зокрема вчителя іноземної мови. Реалізація цього завдання покладена на систему освіти, яка сьогодні потребує принципово нових підходів до професійної підготовки вчителя третього тисячоліття, фахівця нової генерації. Особливо актуальною ця проблема стає у зв'язку зі змінами в організації процесу шкільної профільної освіти, з переходом на 12-річне навчання в середній школі. Викладач іноземної мови не лише навчає учнів та формує в них почуття комунікативної компетенції, а й виховує їх, розвиває в них почуття поваги до культури та традицій країни, мова якої вивчається. Модернізація системи освіти відповідно до Національної доктрини розвитку освіти України одним із головних завдань визнає підвищення рівня професіоналізму й творчого потенціалу викладачів вищих навчальних закладів. У такій освітній установі підсилюється орієнтація на кінцевий результат: формування творчої особистості майбутнього випускника, його морального й творчого потенціалу, досягнення нового стану того, хто навчається, потреби в постійному самовдосконаленні й набутті знань, умінь і навичок, освоєнні загальної і професійної культури. А це, у свою чергу, породжує запитованість кадрового потенціалу викладачів-предметників, викладачів-творців.

Метою статті є розглянути особливості професійно-педагогічної підготовки, що сприяє формуванню творчого потенціалу майбутніх викладачів іноземної мови.

Цій проблематиці присвячені праці О. Мороза, В. Сластьоніна, Н. Філіпенко, В. Бондара, В. Андрєєва, Ж. Попова.

Сьогодні, коли творча складова навчання школярів постійно розширюється, методична підготовка вчителя стає все більш пріоритетною в загальній системі професійної педагогічної освіти. У таких умовах надзвичайно важливо сформувати в майбутнього педагога готовність навчати дітей іноземної мови на основі комунікативно-діяльнісного і функціонально-стилістичного підходів, які забезпечують учням якісне володіння лінгвістичними знаннями, мовними й мовленнєвими вміннями і навичками, необхідними для вільного користування іноземною мовою.

Якість людської мови як засобу комунікації визначається двома параметрами: швидкістю мовленнєвої реакції та широтою кругозору. Ось чому креативні методи, засновані на артистичному, творчому підході до навчання іноземній мові, сьогодні найбільш бажані. Викладач повинен ставити головний акцент на завдання, які розвивають творче начало особистості, підвищують мотивацію вивчення мови та покращує мову, як основний механізм комунікації. На Заході ці методи відомі дуже давно та широко введені в практику. У нас, без сумніву, певні педагоги їх також використовують [1, 83].

Систематичне тренування студентів у розв'язуванні методичних задач дозволяє сформувати в них готовність до методичної творчої діяльності на нормативно-репродуктивному та нормативно-адаптивному рівнях (В. Загвязинський, М. Поташник, С. Сисоєва та ін.), для яких характерними є свідомий добір і використання різних технологій, рекомендацій науковців і практиків на основі врахування конкретних умов праці, а також поступове перенесення власного та запозиченого досвіду в нові, але типові ситуації.

У сьогоднішніх умовах креативні методи повинні стати головними, оскільки вони формують творчу, мовленнєву особистість, яка спроможна швидко реагувати та адаптуватись до будь-якого мовленнєвого середовища. Використання цих методів дає дуже хороші результати при навчанні іноземній мові [2, 3].

Компетентність викладача іноземної мови об'єктивно набуває все більшої актуальності завдяки ускладненню і постійному розширенню соціального досвіду, сфери освітніх послуг, появі інноваційних типів шкіл, авторських педагогічних програм, проектів, технологій, виникненню різних форм презентації і переробки інформації, зростаючому рівню запитів соці-

уму. Відповідно майбутній викладач іноземної мови має володіти насамперед педагогічною компетентністю, як готовністю на якісному рівні організувати результативний процес формування в майбутніх фахівців знань, вмінь і навичок з іноземної мови, достатніх для взаємодії в іншомовному середовищі, становлення у них знань про культуру європейських народів, європейських демократичних цінностей, спрямованістю до виховання ціннісного ставлення майбутніх фахівців до педагогічної діяльності, розвитку їхніх професійних і особистісних якостей і характеристик.

Досвід переконує, що однією з умов, яка дозволяє забезпечити дієвість і практичну значущість цього переліку професійних умінь, є доведення його до відома студентів. Майбутній учитель має усвідомлювати, якими знаннями й уміннями він повинен володіти, щоб забезпечити високу якість навчального процесу. З цією метою на початку кожного практичного заняття разом необхідно з'ясувати над виробленням яких професійних умінь треба працювати, до чого призведе несформованість певного методичного вміння.

Особистісний професійно-творчий розвиток студента у ВНЗ безпосередньо пов'язаний з процесом навчання й стає можливим при наявності взаємодіючих суб'єктів. Варто зазначити, що в сучасній педагогіці навчання розуміється як «розширення можливостей розвитку особистості» (А.Асмолов), управління процесом розвитку особистості, а не як вплив на неї. Б.Косов пише: «Існує процес розвитку особистості, що регулюється, коригується, збагачується педагогічно-організаційними діяльностями й спілкуванням (індивідуальними, груповими, колективними, масовими). Це і є навчання» [3, 36].

Отже, навчання можна розглядати як механізм цілеспрямованого педагогічного управління процесом суб'єктного перетворення студентів.

У дослідженнях педагогів і психологів (О. Балл, С. Гончаренко, І. Зязюн, І. Бех, О. Кучерявий, С. Сисоєва, П. Стефаненко, Е. Пехота, С. Харченко та ін.), присвячених проблемі впливу особистості викладача на учнів, підкреслюється, що лише викладачі, які досягли у своєму розвитку творчої індивідуальності, здатні робити найбільші «внески» в розвиток особистості своїх вихованців, впливати на їхні життєві сенси й цінності, стимулювати розвиток творчих сил і здібностей учнів.

Проблема формування педагогічної спрямованості й творчої самоактуалізації особистості майбутнього викладача іноземної мови - це є процес і результат становлення творчої позиції майбутнього педагога.

Становлення викладача як творця - це його становлення суб'єктом педагогічної діяльності, спілкування, власного розвитку. Становлення суб'єктом полягає в постійному удосконалюванні професійного й індивідуально-особистісного потенціалу, всебічному і гармонійному розвитку на основі творчості. Суб'єктом викладач стане, коли сформує творчу концептуальну професійно-особистісну позицію.

Базовим утворенням, котре змістовно включає в себе педагогічну компетентність майбутнього викладача іноземної мови є професійна та творча складові. На думку І. Колесникової [4, 10], творча позиція викладача припускає постійну потребу в рефлексії над собою, як суб'єктом педагогічної діяльності, над динамікою об'єкта додавання своїх сил. Викладач, якщо він знаходиться в суб'єктній позиції, хоче задовольнити себе в собі самому, переконатися за допомогою рефлексії в тому, що є для нього обов'язковим, що складає його мету й що він повинен робити для досягнення цієї мети.

Однак самоствердження, суб'єктність неможливі без співвіднесення себе, своїх змістів із обставинами зовнішнього світу, із соціокультурними цінностями, що виявляються в самооцінці, яка вважається одним з найважливіх факторів становлення творчої позиції викладача. Творча самооцінка викладача розглядається як оцінка ним самого себе, своїх педагогічних можливостей, професійних якостей і ролі у творчому перетворенні себе і навколишніх обставин. Деякі автори виділяють три провідні фактори становлення творчої позиції майбутнього викладача як творця: педагогічну рефлексію, професійну самооцінку і професійну самосвідомість. Таким чином, система професійної підготовки фахівця має забезпечити багатоаспектну готовність майбутнього викладача. Поетапне становлення різнопланової готовності, на думку дослідників, забезпечить особистісно орієнтований підхід до кожного студента, як унікальної особистості, цілеспрямовано й послідовно розкриваючи в ньому всі сильні особистісні та професійні сторони, допомагаючи пом'якшити або компенсувати слабкі [5, 35].

Шкільний учитель має надзвичайні потенційні можливості впливати на формування особистості, світогляду, політичних переконань, настроїв і моралі підрастаючого покоління.

ня. Але реалізація цих можливостей залежить в кожному окремому випадку від особистих якостей педагога; реальну роль відіграють його талант, любов до дітей, бажання працювати. Окрім цього, висота соціального положення професії педагога, її престиж залежить від тієї системи суспільних відносин, у якій живе і працює вчитель.

Готовність до педагогічної діяльності включає входження в професію, оволодіння стандартами професійної педагогічної освіти - усе те, що в основі своїй піддається нормуванню і технологізації.

Одним із перспективних підходів до підготовки викладача, на думку В. Сластьоніна, є контекстне навчання, запропоноване А.Вербицьким. Ним розроблена модель, що задає систему переходів від навчальної діяльності до професійної за допомогою всієї системи форм, методів і засобів навчання предметного й соціального змісту майбутньої професійної діяльності фахівця.

Суб'єкт професійної діяльності може і повинен формуватися в процесі навчання, еволюціонуючи з об'єкта навчально-професійної діяльності. Таким чином, процес навчання у ВНЗ має забезпечити реалізацію таких зовнішніх функцій суб'єкта, як цілепокладання, ставлення, пізнання, планування, прогнозування, самосвідомість і ін.

Таким чином, формування професійної спрямованості особистості та її потреб у творчій самоактуалізації вимагає включеності особистісних механізмів і будується на осмисленні особистістю певних цінностей: самої себе, інших людей, своєї поведінки, системи відносин [6, 14].

ЛІТЕРАТУРА

1. Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования. - СПб.: Питер, 2000. - 464 с.
2. Борьитко Н.М. В пространстве воспитательной деятельности: Монография / Науч. ред. Н.К.Сергеев. - Волгоград: Перемена, 2001. - 181 с.
3. Коссов Б.Б. Личность: Теория, диагностика и развитие: Учебно-метод. пособие для высш. учеб. заведений. - М., 1991. - 268 с.
4. Колесникова И.А. Педагогическая реальность в зеркале межпарадигмальной рефлексии. - СПб., 1999.-242 с.
5. Руднева Т.И. Основы педагогического профессионализма, Самара: СИУ, 1996. -388 с.
6. Реан А.А., Коломинский Я.Л. Социальная педагогическая психология. - СПб.: Питер Кок, 1999.-416 с.